

TKO SAM, KOMUNIKATOR ILI PEDAGOG?

Ljerka Trampuž

Prirodoslovni muzej Slovenije

Ljubljana

Pri prelistavanju članka Tomislava Šole "Od obrazovanja do komunikacije" postavila sam si pitanje da li u svom muzejskom radu posjetitelje učim, obrazujem u pravom smislu riječi ili im, pak, nudim intelektualni i osjetilni užitek

bivanja u muzeju? Jesam li nakon dobrog desetljeća rada s

posjetiteljima još

uvijek entuzijast

i jesam li

zainteresirana

potaknuti ih na

razmišljanje i

razumijevanje

njih samih,

svijeta oko njih i

života kao

takvog? Kako bih

zajedno s njima

sve to mogla

proučiti, pri

vodstvu je

potreban moj

interdisciplinarni

pristup. Tako,

povezujući

biologiju,

zemljopis,

geologiju,

arheologiju,

antropologiju i

psihologiju moram pronaći uzajamnu duhovnu vezu s

posjetiteljima. Tada je to komuniciranje, a ne pedagogija.

Tko sam – komunikator ili pedagog? Moram priznati da sam sve

do danas izraz komunikator odbijala koristiti za osobu koja se u

muzeju bavi posjetiteljima. No, sve više saginjem mišljenju da je

to pravi izraz.

Riječ "communicare" znači općiti, savjetovati se, raspravljati.

Stoga, dakle, komuniciranje znači općenje među ljudima i

izmjena obavijesti. U komunikaciji je jedna osoba priopćavatelj

– komunikator (u mom slučaju sam to ja, kustos). Ja sam ta koja

želi nešto priopćiti i uspostaviti sporazumijevanje. Posjetitelj je

druga osoba, odnosno primatelj ili recipijent: on je pojedinac koji želi nešto razumjeti, razumijevati riječi sa sugovornikom. Tako se uspostavlja dvostranost i komuniciranje postaje dvostrani proces. Pri komuniciranju je, naravno, prisutan i feedback ili povratna sprega, koja predstavlja informaciju o našem djelovanju i utjecaju na okolinu. Feedback može biti potvrđivanje, prigovaranje, privlačenje i odbijanje, postizanje zajedničkih stajališta ili ustrajanje u sukobu, pljeskanje, smijeh, nijemi govor obraza, kretanje ruku, izrazi lica... Komuniciranje je, dakle, proces ljudskog sporazumijevanja i čovjek u uzajamnom odnosu s drugim ljudima razvija svoj identitet, svijest i ljudskost.

Muzejski pedagozi u razgovoru s mladim posjetiteljima

Vratit ću se sada na svoj slučaj – kada mogu biti komunikator?

Prilikom klasičnog vođenja posjetitelja po izložbi, svakako. To su

trenuci, to je vrijeme kada, ako si, naravno, za to raspoložen,

možeš pronaći duhovnu vezu s posjetiteljima. Tada si kao glumac

u jednoj od svojih uspješnih predstava. Uživate i ti i posjetitelji i

to se osjeća. A upravo spoznaja o tom obostranom osjećaju daje

ti energiju, zanos i veselje u komunikaciji s njima.

Naravno, u poplavi organiziranih školskih posjeta komunikator

se vrlo brzo izgubi i čovjek se spušta, a da toga nije ni svjestan,

na razinu pedagoga. Pri takvom jednokratnom posjetu muzeju

koja traje najviše sat vremena pokušavaš pobuditi ugodan osjećaj bivanja u muzeju prilikom kojeg će se nešto naučiti.

Komunicirati sa svakom školskom skupinom za čovjeka je fizički neizvedivo. Komunikacija iscrpljuje. Osim toga, kod vrlo mladih posjetitelja je, barem po mojemu mišljenju, još uvijek potrebno djelovati prije svega pedagoški. Djecu moraš najprije nečemu naučiti kako bi u njihovim kasnijim godinama s njima mogao raspravljati. Stoga se još danas zalažem da djeca barem tri puta u osam godina posjete naš muzej. Tako će polako nadograđivati svoje spoznaje i znanja o prošlosti i sadašnjosti te će početi razmišljati o sebi, o svome mjestu u životu, o svom odnosu prema obližnjem i prema okolini u kojoj žive.

Kao zaključak svog razmišljanja još jednom se pitam – tko sam dakle? Mislim da sam danas, u ovom trenutku gotovo prema svim posjetiteljima prije svega pedagog, a možda i komunikator, ako sudim prema pozitivnim reakcijama posjetitelja. U budućnosti ću svakako pokušati biti prije svega komunikator (ako je to zaista pravi izraz), a za tu moju preobrazbu trebat će mi puno nove energije i prije svega obilje novog entuzijazma. Napokon, to je izazov.

Literatura:

1. T. Šola: Od obrazovanja do komunikacije, Informatica Museologica 1-2, 1988.
2. F. Vreg: Demokratsko komuniciranje. Maribor, Obzorja 1990.

Summary:

Who am I - Communicator or Educator?

Prompted by an article by Tomislav Šola, entitled "From Education to Communication", I had asked myself a question: am I doing my museum work in order to teach and educate the visitors, or to give them tactile pleasure of being in the museum? Am I interested in motivating them to thinking and understanding? In order to establish a mutual spiritual connection during a tour of the museum, I need my interdisciplinary approach, connecting biology, geography, geology, archaeology, anthropology and psychology. In that case it is communication and not education.

Who am I: a communicator or an educator?

Communicating is a process of human communication resulting in the mutual development of identity, awareness and humanity.

When can I be a communicator? During a classic museum guided tour, when I am spiritually connected with the visitors.

During frequent school visits one moves a step down to the level of an educator, because communication, if we employ all the elements of good communication, is exhausting. Apart from this, an educational approach is necessary when dealing with very young visitors. The young have to be taught in order to enable them later on to form a "spiritual connection" that is characteristic for communicators. Trying to be just a communicator requires a great enthusiasm, and that is a challenge.